

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : زبان فارسی (۳)	رشته : ریاضی فیزیک - علوم تجربی	ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : ۱۳۸۶ / ۴ / ۲۱	
دانش آموزان و داوطلبان آزادسراسر کشور در نوبت دوم (خرداد ماه) سال تحصیلی ۱۳۸۵-۸۶		اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	

ردیف	سؤالات	نمره
	الف) زبان شناسی (۴ نمره)	
۱	به چه دلیل واژه ی « رَبِّیْ » در زبان فارسی قابل تلفظ نیست ؟	۰/۵
۲	چرا جمله ی زیر در زبان معیار کاربرد ندارد ؟ شکل درست آن چگونه است ؟ « نور ، درخت شاخه های نازک ترین را نوازش می کرد . »	۰/۷۵
۳	آهنگ کلام در دو عبارت زیر چه تفاوتی دارد ؟ الف- بگذارید که در هر ترانه ای یادی باشد ، از روزهای پاییزی . ب- خاطره های نمناک یادست هست در کوچه های کودکی ؟	۰/۵
۴	مکث در کدام بخش عبارت زیر ، معنای آن را تغییر می دهد ؟ « پدر بزرگ همیشه شب کلاه می گذارد . »	۰/۲۵
۵	در دو بیت زیر : « محفل ما دگر امروز به بستان ماند عیش خلوت به تماشای گلستان ماند » « به خشم رفته ی ما را ، که می بُرد پیغام؟ بیا، که ما سپر انداختیم، اگر جنگ است » الف- واژه ای بیابید که تحول معنایی یافته است ؟ ب- کدام واژه با حفظ معنای قدیم ، معنای جدید نیز گرفته است ؟	۰/۵
۶	واژه ی « سایه وش » با چه شیوه ای ساخته شده است ؟	۰/۲۵
۷	علامت اختصاری « سازمان مطالعه و تدوین کتب دانشگاهی » را بنویسید .	۰/۲۵
۸	چرا بیت زیر را « شعر منظوم » می نامیم ؟ « هر مرغ فکر کز سر شاخ سخن بجست بازش به طره ی تو به مضراب می زدم »	۰/۵
۹	رسیدن به حکم علمی « زمین به دور خورشید می گردد. » به کدام نقش زبان مربوط می شود ؟	۰/۵
	ب) نگارش (۵ نمره)	
۱	جمله ی زیر از نظر نگارشی چه اشکالی دارد ؟ گاهی ماشین ها تولید صداهایی ناهنجار را ایجاد می کنند که بسیار آزار دهنده است .	۰/۵
۲	تضاد میان اجزای عبارت زیر چگونه برجسته شده است ؟ « دوست واقعی و پنهان کاری ! »	۰/۵
۳	به کمک آرایه های « تشبیه » و « تشخیص » ، « یک روز زمستانی سرد و پر برف » را در یک بند ادبی توصیف کنید . (بین سه تا پنج سطر)	۱
۴	چرا در نوشتن یک زندگی نامه باید به واقعیات زندگی شخص مورد نظر تکیه کرد ؟	۰/۵
	« ادامه ی سؤالات در صفحه ی دوم »	

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : زبان فارسی (۳)	رشته : ریاضی فیزیک - علوم تجربی	ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : ۱۳۸۶ / ۳ / ۲۱	
دانش آموزان و داوطلبان آزادسراسر کشور در نوبت دوم (خرداد ماه) سال تحصیلی ۱۳۸۵-۸۶		اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	

ردیف	سؤالات	نمره
۵	الف- به چه دلیل جمله ی زیر در طنز آمیز کردن یک نوشته مؤثر است ؟ « شتر در خواب ، بیند پنبه دانه. » ب- این جمله مصداق چه کسانی است ؟	+ / ۷۵
۶	کتاب « ریحاته الادب » جزء کدام نوع کتاب هاست ؟	+ / ۲۵
۷	نگارش هر یک از نوشته های زیر چگونه است ؟ الف- شکل ظاهری کتاب در طول تاریخ تغییری اساسی کرده است . هزاران سال پیش نوشته ها را بر تخته سنگ ها ، چوب یا پوست جانوران نقش می کردند . ب- خورشید به تدریج پایین می رود و سایه های ستون ها و هیكل های پاسبانان ، روی خاک این زمین و ایوان سلطنتی درازتر می شود .	+ / ۵
۸	بیت زیر را بازگردانی کنید . « افسرده مباش ، اگر نه سنگی رهوارتر آید ، اگر نه لنگی » پ (دستور ۸ نمره)	۱
۱	با توجه به متن زیر به سؤالات داده شده ، پاسخ دهید . « سرانجام بر آن نهادند که پهلوانی ایرانی ، تیری به سوی خاور رها کند . آرش که پهلوانی پیر بود و در همه ی سپاه ایران به تیراندازی مشهور ، برای انداختن چنین تیری گام پیش نهاد . الف - جمله ی « سرانجام بر آن نهادند که پهلوانی ایرانی تیری به سوی خاور رها کند . » مستقل ساده است یا مرکب ؟ پاسخ خود را با ذکر دلیل بیان نمایید . ب- واج های واژه ی « تیر انداز » را به تفکیک بنویسید .	+ / ۷۵ + / ۷۵
۲	با توجه به عبارت « ستارگان مانند چراغ نیمه مرده ی شبانان در پناه قله ها به سر می بردند و فروغ کم سو ی خود را بر سطح سیاه افق ، این آسمان تیره و تار ، می پاشاندند . » الف- در گروه اسمی « چراغ نیمه مرده ی شبانان » هسته و نوع وابسته های آن را مشخص نمایید . ب- فعل « به سر می بردند » چه ساختمانی دارد ؟ ج- فعل « می پاشاندند » : - چه زمانی دارد ؟ - گذرا است یا ناگذر ؟ د- یک نقش تبعی در متن مشخص کرده ، نام آن را بنویسید .	۱ + / ۲۵ + / ۵ + / ۵
۳	در عبارت زیر : « دکتر معین ، استاد ادبیات دانشگاه تهران و مؤلف یک لغت نامه ی فارسی بود . » الف- به ترتیب چند واژه و چند تکواژ دیده می شود ؟ ب- هر یک از واژه های « دکتر » و « استاد » چه نقشی دارند ؟	+ / ۵ + / ۵
	« ادامه ی سؤالات در صفحه ی سوم »	

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : زبان فارسی (۳)	رشته : ریاضی فیزیک - علوم تجربی	ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : ۱۳۸۶ / ۳ / ۲۱	
دانش آموزان و داوطلبان آزادسراسر کشور در نوبت دوم (خرداد ماه) سال تحصیلی ۱۳۸۵-۸۶		اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	

ردیف	سؤالات	نمره
۴	« بیشه ظلمانی بود . بی هیچ اثر از آن روشنایی های مبهم و خنک تابستان . چند دسته بته ی خاردار در نقاط بی درخت سوت می زدند . شاخه های عظیم به وضعی موخس سیخ ایستاده بودند . دخترک ، بی هدف به راه افتاد . » الف- با توجه به قسمت های مشخص شده ی متن تکواژ « بی » در کدام قسمت پیشوند و در کدام قسمت حرف اضافه است ؟ ب- در جمله ی دوم یک نمونه حذف مشخص کنید . ج- جمله ی « شاخه های عظیم به وضعی موخس سیخ ایستاده بودند » چند جزئی است ؟ اجزای آن را زیر نمودار درختی ببرید . د - واژه های « تابستان » و « ظلمانی » چه نوع ساختمانی دارند ؟ هـ - واژه ی « خاردار » فشرده ی یک جمله ی سه جزئی با مفعول است ، آن جمله را بنویسید . و - در متن فوق کدام واژه « ممیز » است ؟	+۵ +۲۵ +۷۵ +۵ +۵ +۲۵
۵	نوع وابسته ی وابسته را در واژه های مشخص شده ی عبارت زیر بنویسید . مهارت گروهی از شاعران در بدیعه سرایی نشانگر قریحه و ذوق بسیار بالای این افراد در شاعری است .	+۵
	ت (املا و بیاموزیم (۳ نمره)	
۱	در دو جمله ی زیر املا ی صحیح واژه های نادرست را بنویسید . الف- ادب عارفانه گاه در حوضه ی ادب تعلیمی می گنجد و گاه آمیزه ی عقل و ذوق است که مضمون آن بیش تر مزمت دنیا است . ب- نخستین شباهت ناخواسته ی راغم این سطور با اغلب بزرگان در اختلاف نظر در تاریخ تولد است ، اگر چه خانواده شهادت می دهند که بی شبهه شب دوازدهم فروردین به این جهان هبوت کردم .	+۵ +۵
۲	با توجه به معنی ، املا ی کدام واژه ها صحیح است ؟ برائت = برتری / مطبوع = خوشایند / حایل = ترسناک / مثابه = مانند	+۵
۳	با توجه به متن زیر پاسخ دهید : « روزی به باغبان پیر گفت باغچه ای در گیلان دارم ، از تو می خواهم که هر چه زودتر به آن جا بروی تا روزگار پیری را در زاد و بوم خود به سربری . » الف- واژه های « باغبان » و « روزگار » از نظر تلفظ چه وجه اشتراکی دارند ؟ ب- چرا واژه ی « می خواهم » نامطابق املا یی محسوب می شود ؟ ج- نوع « ان » در « گیلان » به چه مفهومی اشاره دارد ؟ د- در تلفظ کدام واژه فرایند واجی « ادغام » پدید آمده است ؟ هـ- در واژه ی « باغچه ای » به صامت « ا » می گویند . و- یک غلط نگارشی در متن پیدا کنید .	+۲۵ +۲۵ +۲۵ +۲۵ +۲۵ +۲۵
	« موفق باشید »	۲۰
	جمع نمره	